

Samenvatting van de preek over zondag 7, vraag en antwoord 21, van de Heidelberger catechismus

Lezen: Hebreëen 6 : 9 – 20

‘Zonder geloof vaart niemand wel’. We vinden in deze wereld allerlei vormen van ‘geloof’. Er zijn vele godsdiensten. Anderen geloven in zichzelf. Nog weer anderen noemen zichzelf ‘ietsisten’. Maar wat is het nu het ware geloof? Sommigen vinden dat je dat niet kunt zeggen. Maar vanuit Gods Woord zullen we het móeten zeggen. Vandaar die vraag die het thema vormt.

Thema: *Wat is een waar geloof?*

1. een zeker weten

Geloven is een zaak van je hart. ‘Indien u met heel uw hart gelooft...’ (Hand. 8:37). Als ons hart vernieuwd wordt, doortrekt het geloof ons hele bestaan.

Het ware geloof is kennis en vertrouwen. Je ‘weet’ wat, maar je steunt ook op wat je weet. Kennis en vertrouwen zijn geen twee aparte dingen: God wat en wij wat. We moeten ze bij elkaar houden. De Heilige Geest bewerkt beide.

Daarom is deze kennis ook niet louter verstandelijk. Het is geloofskennis; vertrouwend kennen. Zoals een kind zijn vader kent. Er spreekt warmte en liefde uit.

Dat wil niet zeggen dat het kennen met het verstand niet belangrijk zou zijn. Het bezig zijn met de Schriften is de weg die onder Gods zegen tot geloof in Hem en leven uit Hem brengt. Gods weg tot het hart leidt in de regel door het veld van het geheugen heen.

Maar verstandelijke kennis is niet genoeg. Denk aan Bileam. Dan hebben we niet meer dan een ‘historisch’ geloof: ik geloof de Bijbel zoals ik geloof dat Napoleon ooit heeft bestaan. Waar geloof is ook meer dan voorvechter van de waarheid zijn. Dat waren de Farizeeërs op hun manier ook.

Geloof dat alleen maar in het hoofd zit, heeft de duivel ook (zie Jak. 2:19). Dat maakt niet zalig!

Het ware geloof kent met het hart. Overigens valt dat niet samen met ‘gevoel’. Het hart is meer: het is de totale richting van je leven.

We houden alles voor waarachtig wat God ons in Zijn Woord geopenbaard heeft. De Waarheid heeft mij. De Heilige Geest leert mij ervoor te buigen.

Heel het Woord: als het de vinger legt bij de zere plek, als het ons de Heere Jezus openbaart als onze enige Redder, als het ons roept tot geloof, als het ons de heilzame geboden van de Heere voorhoudt, als het ons roept tot de navolging van Christus en tot een nieuwe levenswandel. Ook wanneer het spreekt over de schepping, man en vrouw, relaties, leven en dood.

Heel het Woord: niets eraf en niets erbij. Zie Openb. 22 : 18 en 19.

Zo wordt het een heel persoonlijk kennen van de Heere (Joh. 17:3).

Met dat kennen ben je nooit klaar. Geestelijke groei is nodig. Paulus, die de Heere al had leren kennen, zegt: ‘opdat ik Hem kenne...’ (Filipp. 3).

2. een vast vertrouwen

In het ware geloof krijgen we niet alleen kennis van de Heere, maar ook kennis aan Hem. Dat duidt op vertrouwelijkheid.

Geloof heeft als het ware twee benen: kennis en vertrouwen. En met die twee benen staat het vast op het fundament van Gods Woord.

Wie de ander vertrouwt, legt zijn hart voor hem Geloven is met je hart ‘amen’ zeggen op Gods Woord (zie het hebreeuwse ‘aman’). Letterlijk: vastgehecht zijn aan. Denk aan Hebreëën 6: het anker wordt buitenboord geworpen en hecht zich vast aan en in de bodem. En de inhoud van dat vertrouwen? ‘Dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving van zonden geschonken is...’

Ook mij! Dat is alle vanzelfsprekendheid voorbij; dat is leven in de verwondering, en zó ook in blijde zekerheid. Die zekerheid komt er niet bij, maar is eigen aan het ware geloof. Waar en vals kunnen als twee druppels water op elkaar lijken – zie Hebreëën 6:4-6. Voorbeeld: wassen beelden in vergelijking met echte personen. Het verschil van leven en dood!

Het ware geloof leeft in de persoonlijke toeëigening: ook aan mij geschonken. Dat is een belofte die heenlokt naar Christus. In Hem ligt de onwrikbare zekerheid.

Hoe kom ik eraan? De Heilige Geest is de Bewerker van dit geloof; de Smid Die de ketting van het geloof smeedt.

Waar? In de smederij van het Evangelie. Dat is: in de kerk, waar het Evangelie van Gods beloften verkondigd wordt.

Dat Evangelie wijst ons op Christus. Hij is ‘de overste Leidsman en Voleinder van het geloof’ (Hebr. 12:2). Hij heeft het geloof gegrond, behouden en voltooid, juist voor wankelende mensen.

De Heere Jezus geloofde ook Zelf, als Borg voor de Zijnen. Wie Hem heeft, heeft alles; heeft ook genoeg geloof.

Dan zal er ook groei zijn. Er is immers onderscheid tussen zwak en sterk geloof. Maar hoe zwak het ook is, het is altijd het instrument waarmee we Christus omhelzen; een emmer waarmee je levend water put uit Hem. Hoe gedeukt die emmer soms ook is... Zonder dit ware geloof vaart niemand wel!

Enkele vragen voor persoonlijke of gemeenschappelijke bezinning

1. Op welke manier kan ‘kennis met het verstand’ dienstbaar zijn aan het geloof?
2. Hoort het gevoel ook bij het geloof? Is er geloof zonder gevoel? Hoe ziet u de verhouding tussen beide?
3. Wat zou de vader van de maanzieke jongen bedoelen, als hij zegt: ‘Ik geloof, Heere! Kom mijn ongelovigheid te hulp!’? Herkent u dat?
4. Is geloof dat niet durft te zeggen ‘voor mij’, een waar geloof?
5. Wat houdt groei in het geloof in?

Voor de kinderen: weet je nog wat er in de preek gezegd werd over de schipper die in de storm het anker buiten het schip gooit (vraag het anders je vader of moeder nog even)? Begrijp je met dit voorbeeld nu wat echt geloven is?